

AKTUELNI PODACI**NA OSNOVU POSLEDNJEG OBJAVLJENOG PODATKA ZA MESEC MART 2019. GODINE:**

Počev od podataka za januar 2018. godine, Republički zavod za statistiku podatke o prosečnim zaradama po zaposlenom objavljuje po novoj metodologiji.

Na osnovu saopštenja Republičkog zavoda za statistiku br. 129 od 24.05.2019, **prosečne bruto zarade po zaposlenom u Republici Srbiji u martu 2019.** godine iznosile su:

	<i>Bruto zarade (mart 2019)</i>
Republika Srbija – ukupno	74.755 dinara
Zarade zaposlenih u radnom odnosu	75.203 dinara
Zarade zaposlenih van radnog odnosa	50.545 dinara
Zarade zaposlenih u pravnim licima	79.478 dinara
Zarade preduzetnika i zaposlenih kod njih	39.558 dinara
Zarade u javnom sektoru	83.718 dinara
Zarade van javnog sektora	70.529 dinara

**1. NAKNADA TROŠKOVA I DRUGA PRIMANJA
KOJA IMAJU KARAKTER ZARADE****Neoporezivi iznos zarada**

-Neoporezivi iznos zarade od 1. februara 2019. iznosi 15.300,00 dinara

Regres za godišnji odmor

Prema Zakonu o radu, član 118. tačka 6) isplata regresa je obavezna, a visina isplate se utvrđuje opštim aktom, odnosno ugovorom o radu.

-Na isplaćeni iznos plaćaju se svi porezi i doprinosi kao na zaradu.

Topli obrok

Prema Zakonu o radu, član 118. tačka 5) isplata naknade za ishranu u toku rada („topli obrok“) je obavezna, a visina isplate se utvrđuje opštim aktom, odnosno ugovorom o radu, ako poslodavac ovo pravo nije obezbedio na drugi način.

- Na isplaćeni iznos plaćaju se svi porezi i doprinosi kao na zaradu.

Terenski dodatak

Prema Zakonu o radu terenski dodatak se isplaćuje ako je to predviđeno opštim aktom, odnosno ugovorom o radu.

Prema Uredbi o naknadi troškova i otpremnini državnih službenika i nameštenika (čl. 44) državnom službeniku i namešteniku isplaćuje se naknada troškova rada i boravka na terenu (terenski dodatak) koja iznosi 3% prosečne mesečne zarade zaposlenog u Republici Srbiji, prema poslednjem konačnom objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike na dan isplate. Ako za rad i boravak na terenu nisu obezbeđeni besplatni smeštaj i ishrana, terenski dodatak uvećava se za troškove smeštaj i ishrane: za troškove smeštaja – najviše do iznosa naknade za troškove smeštaja na službenom putovanju u zemlji (član 8. Uredbe), a za troškove ishrane – najviše za dnevnicu za službeno putovanje u zemlji (član 9. Uredbe).

- Na isplaćeni iznos plaćaju se svi porezi i doprinosi kao na zaradu.

Rad na dan praznika koji je neradni dan

Prema Zakonu o radu, član 108. tačka 1) poslodavac je dužan da zarade zaposlenih za rad na dan praznika koji je neradni dan uveća najmanje 110% na osnovnu zaradu zaposlenog utvrđenu opštim aktom, odnosno ugovorom o radu.

- *Na isplaćeni iznos plaćaju se svi porezi i doprinosi kao na zaradu.*

Rad noću (ako nije uračunat u osnovnu zaradu)

Prema Zakonu o radu, član 108. tačka 2) poslodavac je dužan da zarade zaposlenih za rad noću (ako takav rad nije uračunat u osnovnu zaradu) uveća najmanje 26% na osnovnu zaradu zaposlenog utvrđenu opštim aktom, odnosno ugovorom o radu.

- *Na isplaćeni iznos plaćaju se svi porezi i doprinosi kao na zaradu.*

Prekovremeni rad

Prema Zakonu o radu, član 108. tačka 3. poslodavac je dužan da zarade zaposlenih za prekovremeni rad uveća najmanje 26% na osnovnu zaradu zaposlenog utvrđenu opštim aktom, odnosno ugovorom o radu.

- *Na isplaćeni iznos plaćaju se svi porezi i doprinosi kao na zaradu.*

Minuli rad

Prema Zakonu o radu, član 108. tačka 4), poslodavac je dužan da zarade zaposlenih po osnovu „minulog rada“ uveća za 0,4% na osnovnu zaradu zaposlenog za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu kod poslodavca, poslodavca prethodnika i poslodavca povezanog lica..

- *Na isplaćeni iznos plaćaju se svi porezi i doprinosi kao i na zaradu.*

**2.NAKNADA TROŠKOVA I DRUGA PRIMANJA
KOJA NEMAJU KARAKTER ZARADE**

Dnevnice za službeno putovanje u zemlji

Prema Zakonu o radu, član 118. stav 1. tačka 2) dnevnicu za službeno putovanje u zemlji isplaćuju se do visine propisane opštim aktom, odnosno ugovorom o radu.

Prema Uredbi o naknadi troškova i otpremnini državnih službenika i nameštenika (čl. 9) dnevnicu za službeno putovanje u zemlji iznosi 150,00 dinara.

- *Ne plaća se porez na iznos do 2.349,00 dinara dnevno, na iznos preko toga plaća se porez po stopi od 10%.*

Dnevnice za službeno putovanje u inostranstvo

Saglasno Zakonu o radu, član 118. stav 1. tačka 3) dnevnicu za službeno putovanje u inostranstvo isplaćuje se najmanje u visini utvrđenoj ugovorom o radu, odnosno opštim aktom poslodavca.

Prema Uredbi o naknadi troškova i otpremnini državnih službenika i nameštenika (član 20) državnom službeniku i namešteniku naknađuju se troškovi ishrane i gradskog prevoza u mestu boravka u inostranstvu u iznosu od 15 evra dnevno.

- *Ne plaća se porez na iznos dnevnice do 50 evra, a na iznos preko toga plaća se porez po stopi od 10%*

Naknada troškova smeštaja na službenom putu (u zemlji i inostranstvu)

Prema Zakonu o radu (član 118. stav 1, tačke 2) i 3), troškovi smeštaja na službenom putu priznaju se do visine propisane opštim aktom, odnosno ugovorom o radu kod poslodavca.

Prema Uredbi o naknadi troškova i otpremnine državnih službenika i nameštenika državnom službeniku i namešteniku naknađuju se troškovi smeštaja u zemlji prema priloženom hotelskom računu za prenoćište i doručak, izuzev za prenoćište i doručak u hotelu prve kategorije (pet zvezdica), a ako su mu obezbeđeni besplatno prenoćište i doručak ne naknađuju se troškovi smeštaja.

- Ne oporezuje se do visine troškova prema priloženom računu, bez obzira na kategoriju smeštaja.

Naknada troškova prevoza na službenom putu (u zemlji i inostranstvu)

Prema Zakonu o radu troškovi prevoza na službenom putu priznaju se u celini prema podnetim računima.

Prema Uredbi o naknadi troškova i otpremnini državnih službenika i nameštenika (član 11. stav 1. i član 26), državnom službeniku i namešteniku naknađuju se:

a) za službeni put u zemlji, troškovi prevoza od mesta rada do mesta gde treba da se izvrši službeni posao i za povratak do mesta rada, u visini stvarnih troškova prevoza u javnom saobraćaju;

б) za službeni put u inostranstvu, u visini cene iz putničke tarife za prevoz sredstvom one vrste i razreda koji se, prema nalogu za službeno putovanje, koristi.

- Ne oporezuje se do visine podnetih računa prevoznika u javnom saobraćaju.

Naknada troškova za dolazak i odlazak s posla vozilom javnog saobraćaja

Prema Zakonu o radu (član 118. tačka 1) naknada troškova za dolazak i odlazak s posla vozilom javnog saobraćaja isplaćuje se u visini cene prevozne karte u javnom saobraćaju, ako poslodavac nije obezbedio sopstveni prevoz.

Prema Uredbi o naknadi troškova i otpremnini državnih službenika i nameštenika (čl. 3) naknada troškova za dolazak i odlazak s posla vozilom javnog saobraćaja isplaćuje se u visini mesečne pretplatne karte u gradskom, prigradskom, odnosno međugradskom saobraćaju.

- Ne plaća se porez do cene mesečne pretplatne karte, odnosno do visine stvarnih troškova prevoza (ako ne postoji mogućnost da se obezbedi mesečna pretplatna karta), a najviše do 3.914,00 dinara mesečno, a na iznos preko toga plaća se porez po stopi od 10%.

Naknada za korišćenje sopstvenog vozila na službenom putu

Prema Zakonu o radu (član 118. tačka 2. i 3) naknada za korišćenje vlastitog vozila na službenom putu utvrđuje se opštim aktom, odnosno ugovorom o radu.

Prema Uredbi o naknadi troškova i otpremnini državnih službenika i nameštenika (čl. 11. stav 1) isplaćuje se naknada od 10% propisane cene za litar pogonskog goriva po pređenom kilometru.

- Ne plaća se porez do iznosa od 30% od cene jednog litra super benzina po pređenom kilometru, a najviše do 6.850,00 dinara mesečno, a na iznos preko toga plaća se porez po stopi od 10%.

Otpremnina pri odlasku u penziju

Prema Zakonu o radu (član 119. tačka 1) poslodavac je dužan da isplati zaposlenom otpremninu pri odlasku u penziju, najmanje u visini dve prosečne mesečne zarade po zaposlenom u Republici, prema poslednjem objavljenom podatku, što iznosi $74.755,00 \times 2 = 149.510,00$ dinara.

Prema Uredbi o naknadi troškova i otpremnini državnih službenika i nameštenika (član 51) isplaćuje se otpremnina u visini 125% plate koji bi ostvario za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina, s tim da ona ne može biti niža od dve prosečne zarade u Republici prema poslednjem objavljenom podatku.

- *Ne plaća se porez do iznosa dvostruke mesečne zarade po zaposlenom u Republici prema poslednjem objavljenom podatku (trenutno 149.750,00 dinara), a na iznos preko toga se plaća porez po stopi do 20% na osnovicu umanjenu za 20% normiranih troškova.*

Otpremnina koja se isplaćuje zaposlenom za čijim je radom prestala potreba

Prema Zakonu o radu (članovi 158, 159. i 179. stav 5. tačka 1) poslodavac je dužan da isplati otpremninu zaposlenom za čijim je radom prestala potreba u visini utvrđenoj opštim aktom, odnosno ugovorom o radu, a ista ne može da bude niža od zbira trećine zarade zaposlenog za svaku navršenu godinu rada u radnom odnosu kod poslodavca kod koga ostvaruje pravo na otpremninu. Za utvrđivanje visine otpremnine računa se i vreme provedeno radnom odnosu kod poslodavca prethodnika u slučaju statusne promene i promene poslodavca u smislu člana 147. Zakona o radu, kao i kod povezanih lica s poslodavcem u skladu sa zakonom.

Prema Uredbi o naknadi troškova i otpremnini državnih službenika i nameštenika (čl. 50) državnim službeniku i namešteniku kome prestane radni odnos zbog proteka dva meseca otkad je postao neraspoređen i namešteniku kome je otkazan ugovor o radu jer ne postoji nijedno radno mesto na koje može biti premešten ili raspoređen, isplaćuje se otpremnina u visini 1/3 njegove plate za svaku navršenu godinu rada u radnom odnosu kod poslednjeg poslodavca (pod njegovom platom se podrazumeva prosečna mesečna plata isplaćena za poslednja tri meseca koja prethode mesecu u kojem je doneto rešenje da je zaposleni postao neraspoređen, odnosno rešenje o otkazu ugovora o radu).

- *Ne plaća se porez do najnižeg iznosa koji je poslodavac dužan da isplati. Preko tog iznosa plaća se porez po stopi od 20% na osnovicu umanjenu za 20% normiranih troškova.*

Jednokratna novčana naknada zaposlenima za čijim je radom prestala potreba

Prema Odluci o utvrđivanju Programa za rešavanje viška zaposlenih... („Sl. glasnik RS“ br. 9/15 i 84/15), zaposleni može da se opredeli za jednu od sledećih isplata:

- 1) otpremninu u visini dinarske protivvrednosti 200 evra po godini staža osiguranja, po srednjem kursu, na dan dostavljanja spiskova viška zaposlenih od strane poslodavca, s tim da ukupna visina otpremnine ne može biti veća od 8.000 evra u dinarskoj protivvrednosti;
- 2) otpremninu obračunatu na način utvrđen Zakonom o radu s tim da ukupna visina otpremnina ne može biti veća od 8.000 evra u dinarskoj protivvrednosti, a visina sredstava po godini staža osiguranja kod poslednjeg poslodavca – ne može biti veća od 500 evra u dinarskoj protivvrednosti;
- 3) otpremninu u iznosu od 6 prosečnih zarada po zaposlenom u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike – za zaposlene koji imaju više od 15 godina staža osiguranja.
- 4) Izuzetno za subjekte nad kojima treba da se pokrene postupak stečaja – dve prosečne zarade po zaposlenom u Republici prema poslednjem poznatom podatku

- *Neoporezivo do iznosa utvrđenog Odlukom o utvrđivanju Programa rešavanja viška zaposlenih, a za lica starija od 50 godina bez ograničenja iznosa (u visini otpremnine u skladu sa Zakonom o radu ne važe poreske olakšice za lica starija od 50 godina).*

Naknada troškova pogrebnih usluga u slučaju smrti zaposlenog ili člana njegove uže porodice

Prema Zakonu o radu (član 119. tačka 2) poslodavac je dužan da plati naknadu troškova pogrebnih usluga u slučaju smrti zaposlenog ili člana njegove uže porodice (članovima uže porodice smatraju se bračni drug i deca zaposlenog).

- Ne plaća se porez do iznosa od 68.488,00 dinara, preko tog iznosa plaća se porez po stopi od 20% na osnovicu umanjenu za 20% normiranih troškova.

Solidarna pomoć u slučaju smrti zaposlenog, člana njegove porodice ili penzionisanog radnika

Prema Zakonu o radu (član 120. tačka 1) poslodavac može opštim aktom ili ugovorom o radu da utvrdi pravo na solidarnu pomoć porodici u slučaju smrti zaposlenog, člana njegove porodice ili penzionisanog radnika.

- Ne plaća se porez na iznos od 68.488,00 dinara, preko tog iznosa plaća se porez po stopi od 20% na osnovicu umanjenu za 20% normiranih troškova.

Solidarna pomoć u slučaju smrti drugih članova porodice zaposlenog

Prema Zakonu o radu (član 120. tačka 1) poslodavac može opštim aktom ili ugovorom o radu da utvrdi pravo na solidarnu pomoć zaposlenom u slučaju smrti drugih članova porodice zaposlenog (koji nisu bračni drug, deca, roditelji, usvojenik i usvojilac zaposlenog)

- Na ceo iznos plaća se porez po stopi do 10%.

Solidarna pomoć u slučaju teže ili duže bolesti, rehabilitacije ili nastanka invaliditeta zaposlenog ili člana njegove porodice

Prema članu 120. tačka 1) Zakona o radu, poslodavac može opštim aktom ili ugovorom o radu da utvrdi pravo zaposlenih na solidarnu pomoć u slučaju teže ili duže bolesti, rehabilitacije ili nastanka invalidnosti zaposlenog ili člana njegove porodice.

-Ne plaća se porez na iznos do 39.137,00 dinara, preko tog iznosa plaća se porez po stopi od 10%.

Solidarna pomoć za ublažavanje posledica elementarnih nepogoda ili drugih vanrednih događaja

Prema Zakonu o radu (član 120. tačka 4) poslodavac može opštim aktom ili ugovorom o radu da utvrdi pravo zaposlenih na solidarnu pomoć za ublažavanje posledica elementarnih nepogoda ili drugih vanrednih događaja. Isplaćeni iznos ne može da bude viši od iznosa stvarne štete.

- Ne plaća se porez na isplatu do visine stvarne štete.

Jubilarna nagrada

Prema Zakonu o radu (član 120. tačka 1) poslodavac može opštim aktom ili ugovorom o radu da utvrdi pravo zaposlenih na jubilarnu nagradu.

-Ne plaća se porez do iznosa od 19.567,00 dinara, preko tog iznosa plaća se porez po stopi do 10%.

Zajam za nabavku ogreva, zimmice ili udžbenika

Poslodavac može opštim aktom ili ugovorom o radu da predvidi pravo zaposlenih na kredit za nabavku zimmice i ogreva. Svi uslovi isplate uređuju se tim aktom.

Stipendije i krediti za učenike i studente

U skladu sa ugovorom između poslodavca i korisnika, a na osnovu opšteg akta, poslodavac može da vrši isplatu stipendija i kredita za učenike i studente (odnosi se na učenike srednjih škola i studente).

- Ne plaća se porez do iznosa od 11.741,00 dinara mesečno, preko tog iznosa plaća se porez po stopi od 20% po umanjenju normiranih troškova za 20%.

Pokloni deci zaposlenih do 15 godina starosti povodom Nove Godine i Božića

Prema Zakonu o radu, član 119. stav 2. poslodavac može da obezbedi poklone deci zaposlenih do 15 godina starosti povodom Nove Godine i Božića.

- Ne plaća se porez do iznosa od 9.784,00 dinara po detetu.

Dobrovoljna dodatna premija za PIO

Prema Zakonu o radu (član 119. stav 5) poslodavac može da zaposlenima uplaćuje premiju za dobrovoljno dodatno penzijsko osiguranje.

- Ne plaća se porez do iznosa od 5.872,00 dinara mesečno po zaposlenom preko tog iznosa plaća se porez i doprinosi kao na zaradu.

Naknada za ishranu – hranarina koju sportistima amaterima isplaćuju sportski klubovi

-Ne plaća se porez do iznos od 9.784,00 dinara mesečno.

**PRAVO NA STAROSNU PENZIJU,
ODNOSNO PREVREMENU STAROSNU PENZIJU
U 2019. MOGU OSTVARITI OSIGURANICI:**

• **Muškarac:**

- STAROSNA PENZIJA - najmanje 15 godina staža osiguranja i 65 godina života
- PREVREMENA STAROSNA PENZIJA - 40 godina staža osiguranja i najmanje 57 godina i 8 meseci života

• **Žena:**

- STAROSNA PENZIJA - najmanje 15 godina staža osiguranja i 62 godine i 6 meseci života
- PREVREMENA STAROSNA PENZIJA - 38 godina i 6 meseci staža osiguranja i najmanje 57 godina života

- **Osiguranici oba pola sa 45 godina staža osiguranja, bez obzira na starost.**